

ПОЗИЦИЯ

Изх.№ 0054

ДО:

05.07.2022 Г.
СОФИЯ
БЪЛГАРИЯ

Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ,
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОСТАВКА

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ЕВРОФОНДОВЕТЕ И МИНИСТЪР НА
ФИНАНСИТЕ В ОСТАВКА

Г-Н БОРИСЛАВ САНДОВ,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО КЛИМАТИЧНИТЕ ПОЛИТИКИ И
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ В ОСТАВКА

Г-ЖА КАЛИНА КОНСТАНТИНОВА,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ЕФЕКТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОСТАВКА

Г-Н ГРОЗДАН КАРАДЖОВ,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО И МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО В ОСТАВКА

Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ИКОНОМИКА И ИНДУСТРИЯ
И МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА И ИНДУСТРИЯТА В ОСТАВКА

ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ГРУПИ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ ДО:

Г-Н РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МЕДИИТЕ

Относно: Позиция на коалиция „За зелен рестарт“ - MOVE.BG, WWF България, „Грийнпийс“ - България и „Институт Кръгова Икономика“ по повод започналата процедура за формиране на ново правителство.

Управлението на климатичните промени трябва да продължи да бъде на най-високо ниво в изпълнителната власт

Уважаеми господин министър-председател,

Уважаеми госпожи и господа заместник министър-председатели,

Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Вече над две години **Коалиция „За зелен рестарт“** настоява за въвеждане на **дългосрочен и хоризонтален подход към климатичните политики в България**, за да може страната ни да се справи с предизвикателствата на климатичната криза, които обхващат всички икономически и обществени сектори, и за да можем да се възползваме от устойчивото развитие, което разкрива редица възможности България да се превърне в един от зелените и иновативни лидери в Европа.

Точно преди една година, в навечерието на поредните парламентарни избори с неясен резултат, предложихме издигането на устойчивото развитие на най-високо ниво в изпълнителната власт - чрез създаването на длъжността **Вицепремиер по климатичния преход и зелената трансформация**. Предложение, мотивирано от разбирането ни, че България трябва да има - независимо от политическата ситуация и несигурност - **национална и дългосрочна визия** към водещото предизвикателство пред света и пред страната ни - **климатичните промени, свързаната с тях необходимост от засилен и координиран подход към зелената трансформация и осигуряване навременното изпълнение на комплексните реформи и процеси, които са също и условие за немалка част от финансирането по националния План за възстановяване и**

устойчивост и по новите оперативни програми. Предложение, което частично беше реализирано в последното редовно правителство чрез създаването на длъжността заместник министър-председател по климатичните политики, макар и без включването на важния ресор за зелена трансформация на икономиката.

Днес, една година по-късно и отново в неясна политическа ситуация, настояваме устойчивото развитие да **продължи да бъде част от най-високите нива на изпълнителната власт** - независимо дали става дума за редовни или служебни правителства. Запазването на длъжността заместник министър-председател по климатичните политики е необходимото минимално условие днес, а разширяването на правомощията на позицията с координиране на зелената трансформация на икономиката е повече от наложително.

Защо е необходима специална структура на най-високо ниво в изпълнителната власт?

В редица държави от Европейския съюз, сред които Германия, Франция, Нидерландия, Италия и Испания управлението на последиците от климатичните промени, енергийния преход и зелената трансформация на икономиката са директно свързани и са отделени в специални климатични министерства с големи правомощия. И това не е случайно - устойчивото развитие е шансът за просперитетно бъдеще на Европейския съюз и на неговите държави членки. Затова и ЕС насочи основните си програми за реформи и инвестиции в тази посока през следващите години: през новия програмен период най-малко 30% от бюджетите на оперативните програми трябва да бъдат задължително заделени за зелени проекти, а в националните планове за възстановяване и устойчивост този процент беше завишен на най-малко 37%.

Всички знаем тревожните статистики, свързани със състоянието на средата за живот в България - от последните места по енергийна ефективност на икономиката и развитие на екоиновациите до „водещите“ позиции по замърсяване на въздуха и неефективно използване на ресурсите в икономическите дейности. Рисковете и неизвестните, предизвикани от климатичните криза тепърва ще се умножават, заедно с техните икономически и социални въздействия.

Но днес **имаме шанс да се превърнем в лидери по устойчиво развитие и иновативна икономика**, да адресираме проактивно рисковете и възможностите, а не да продължаваме да бъдем в отбора на наваксащите.

Имаме този шанс, защото Европейският зелен пакт (Зелената сделка) и Националният план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) осигуряват необходимата рамка за реформи и инвестиции. За да бъде успешна, тази многопластова и дългосрочна рамка трябва да бъде **координирана на най-високо ниво**, подобно на съществуващата вече над 15 години длъжност заместник министър-председател по европейските фондове.

Подобна координация е и условие успешно и навременно да се усвоят част от средствата по НПВУ и оперативните програми.

Целите на Зелената сделка, включително намаляване на парниковите емисии с най-малко 55% до 2030 г. спрямо 1990 г. и декарбонизация до 2050 г., предложението на Европейската комисия за законодателен акт за възстановяване на природата и неговата цел за 80% възстановяване на местообитанията до 2050 г., както и програмата за дигитална трансформация на ЕС Digital Decade и нейната задача за навлизане на новите технологии в най-малко 75% от предприятията до 2030 г.: това са не просто европейски цели или „външни изисквания“. А възможност за **дългосрочни реформи** в България. Тяхното пълноценно осъществяване зависи от гарантирането на **дългосрочен институционален подход** към зеленото развитие и свързаните с него процеси.

В следващите месеци предстоят **важни и определящи действия**, свързани с изпълнението на Зелената сделка, на новите оперативни програми и на НПВУ и затова е **ключово координацията на устойчивото развитие да бъде на най-високото възможно ниво в новите редовни и/или служебни кабинети**. В тези важни месеци вицепремиерът с ресор климатични промени и зелена трансформация би имал редица спешни приоритети, сред които:

- Координиране на основните реформи и проекти в НПВУ, така че да не изгубим още от средствата, предназначени за страната ни;
- Координиране и контрол на прилагането на принципа за ненанасяне на значителни вреди на околната среда (DNSH) - ключов аспект за получаване на средствата по НПВУ;
- Координиране на българските позиции по мащабния пакет от законодателни промени в ЕС „Подготвени за цел 55“;
- Координиране на прехода към истински нулеви емисии, декарбонизация на икономиката, и свързаните с това реформи, обхващащи редица сектори;
- Координиране на процесите и действията за преодоляване на енергийната бедност;
- Координиране на осигуряването на среда за развитие на кръгова и зелена икономика, която разкрива нови работни места и е основна гаранция за просперитет на държавата ни в бъдеще;
- Координиране на действията за оценка на рисковете от климатичната криза и адаптацията на секторите, регионите и екосистемите към нея.

Запазването на длъжността заместник министър-председател по климатичните политики е необходимото минимално условие днес, за да гарантираме, че България ще бъде страна лидер, а не на опашките на класациите по устойчиво развитие и иновативна икономика и наука. Разширяването на правомощията на позицията е повече от наложително: можете да се запознаете с аргументите ни от преди една година за създаване на Вицепремиер по климатичния преход и зелената трансформация (линк [тук](#)).

Надяваме се, че в безпрецедентната ситуация на няколко глобални кризи със сериозни отражения в Европа и у нас, политиците ще бъдат на висотата на нуждите на страната ни и че ще действат дългосрочно и с визия за просперираща България.

С уважение,

Саша Безуханова,

Основател на MOVE.BG и инициатор на Коалиция „За зелен рестарт“

Веселина Кавръкова,

Изпълнителен директор на WWF България

Меглена Антонова,

Изпълнителен директор на „Грийнпийс“ - България

Светослав Стойков,

Съосновател на „Институт Кръгова Икономика“

Handwritten signature